

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5
 Tilleggsspørsmål nr.
 Emne: Vassbering
 Oppskr. av: Tho. Gaarder
 (adresse): Gromvollen

Fylke: Oppland
 Herad: Grom
 Bygdelag: do
 Gard: Helgum
 G.nr. 179 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Vassbering har alltid vært brukt her i Grom, men i mindre grad enn i de øvrige Hedlandsbygder.

3 bøtter, oftest med vassscale, som oftest er ut seler, som hulle fra den ene skulder og med lankke av passende lengde for aa holde i bøttelehjørnene med en haand fra hver side.

Var ogsaa i bruk saer med uthvilet leie avoc nakkene.

For ca 40 aar siden } avlærtes
 bruket av Finnbøller.

Paa skibjakte drog en vatn i ei saa, i saare laa gjerne en forhandlet plottiv for aa haide skvæpning.

Det var mestt koma alle jentes, som bar vatn. Derhos ermaa feaa enaa bruk, for i tiden ogsaa fra store Gaarde.

Her i Grom er vandrert enlagt vann fra alle Gaarde, i senere tid ogsaa fra mindre bruk, ellers er det brunn, ofte med flumpe

resten brækes heri bij tyding av
vater.

Da det muligens kan ha interesse,
saa hitrethtes.

Den formentlig første varsløstning
av bandede jernstokker, sammenføit
med snuffer av jern blev last av
Gjæstgiver Peter Gregersen fra Granvollen
i Gran for ca. 250 aar siden. Denne
ledning saa fremdeles pa samme stlle,
men er jo fornyet flere gange, saa
med jernvirk. Han havde vist med
som underofficer bij hest i Gylden-
lavferden, han havde da muligens
observeret vandledningen fra denne
åtfærd og fundet ut, at dette kunde
være bij stor nytte fra hans meget
befærdede gjæstgiveri og skyestation,
samt hvilende for drifløse og andre
veifærende.

Til Naldnes

~~Fra Brønnes (Drammen) Granvollen Aage Salten
Til Gjæstg.~~

Fra Oslo Hans esp. har formentlig
faaet efterlysnings bres i Gran
ved matriculeringen i 1863 og i den
trykte beskrivelse herover, sees nemlig
ingen anmerkninger over varsmangel
aa være oppfot i det da indelte
Gran herred (de nuværende Gran og
Brandbu herred).

I den samme matriculering for
det da indelte Jernherred herred

Derimod er dem afleest anført som
en forningelse af smaltaleringen fra
de flade gaarde (de nuv. Gaardene, hanner
heverde) "Tungt for varmen", "panskelig
for varmen", "bervarlig for varmen", osv.

Det samme forhold fremgaar af
den Kgl. delings kommissionens anførelse,
som fra 1865-1875 deller den Udstandte
privatalmene mellem evne og de
brudeberettigede bygder.

I det store arkiv fra denne deling
for fastholdelse af de brudeberettigedes
retter for brude af et stort slagsbrude
gjerne saaledes reguleres over opvarmede
varmeduninger fra en række gaarde.
Det største antal saadanne var i
Egane (det nuværende) mindre i Brandha
(det nuværende) og yderst faa i
Gaardene og hanner.

Det er ikke dette er fantasier, da
mine anførelse mere er af en
betydning fra faktiske kilder,
som nærmere kunne specificeres.

Obs. Th. Gaardes

Shal senere komme tilbage til
Spillemandene.
Nu er det alt for travlt.

Thv. Gaarder.

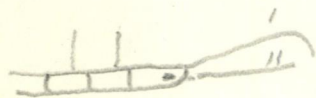
Ozland.
Gron.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM.
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det?

*Tjenernes stikke heravut.
Den utvirkning herav, er muligens
de scakalls vaskjeret med og
uten forutninger under minens
det brokete drag! hvedes over aksla til borte,
det rette drag II var for at holde
styrningen. det brokete drag var
litt faste til dragslomme,
saa det utvirkning hadde som brensel*

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel?

Har ein bruka kumøkk til brensel?

Dinns ingen opplysning om disse sp.